

Pred občinskimi volitvami na Tržaškem

Za Slovence največja preizkušnja v občini Devin-Nabrežina

V nedeljo, 6., in v ponedeljek, 7. maja, bodo na Tržaškem volitve za obnovitev štirih občinskih svetov, in sicer devinsko-nabrežinskega, dolinskega, repentabskega in zgoniškega. V vseh teh štirih občinah Slovenci živimo strnjeno, zato je razumljivo, da nas ta volilna preizkušnja od

blizu zanima. Še posebno pa smo zainteresirani za izide v devinsko-nabrežinski občini, kjer bodo volitve povedale, koliko besede bomo Slovenci še imeli, saj se v njej vse bolj uveljavlja italijanski element.

V nekem smislu najmanj problematična je situacija v repentabski občini. Res je, da so tu predstavile svoje kandidatne liste tudi PRI, PLI, MSI in KD, toda resnično možnost izvolitve imajo le kandidati Slovenske skupnosti in komunistično-socialistične Napredne liste. V tej občini namreč velja večinski volilni sistem in v zadnjih mandatnih dobah je večino imela Napredna lista, sedeže manjšine pa so zasedali predstavniki Slovenske skupnosti. Po vsej verjetnosti se bo zdaj to ponovilo, čeprav bi Slovenska skupnost lahko gojila tudi večje ambicije.

Že nekoliko drugače je v zgoniški občini, v kateri tudi velja večinski volilni sistem in v kateri je krajevna komunistično-socialistična Napredna lista trdno zasedrana na oblasti. V tej občini pa se zaradi čedalje večjega priseljevanja Italijanov dogaja, da občinski svet ne bo ohranil več v celoti slovenskega sestava. Med kandidati Napredne liste je namreč tudi Italijan, poleg tega in predvsem pa se postavlja vprašanje, ali bo Slovenska skupnost sploh ohranila sedeže opozicije. Konkurenco ji delajo PLI, PRI, MSI in predvsem KD.

Tako dolinska kot devinsko-nabrežinska občina imata več kot pet tisoč prebivalcev, zato v obeh velja proporcionalni volilni

sistem, politično stanje v njiju pa je dokaj različno. V dolinski občini bo KPI po vsej verjetnosti izgubila absolutno večino, ki jo je doslej imela, toda s tem še ni rečeno, da bo šla nujno v opozicijo, saj bi na oblasti lahko ostala v koaliciji s kako drugo stranko, zlasti s PSI, s katero je doslej sodelovala. V to igro bi se lahko vključila tudi Slovenska skupnost, še zlasti če bi žela volilni uspeh, ob določenih pogojih pa celo KD. Tu so svoje kandidatne liste predložili še PLI, MSI, PRI in prvič zeleni.

Največ pozornosti pa prav gotovo vzbuja volilna preizkušnja v devinsko-nabrežinski občini. Tu je doslej upravo vodila koalicija med KD, Slovensko skupnostjo, neodvisnim Tuto in zelenim Certom ter z županom Bojanom Brezgarjem na čelu. Nekateri stranke, še zlasti pa MSI, PSI in LpT, so šle v volilno kampanjo s parolo, da bi moral občino prevzeti italijanski župan, kar seveda tudi pomeni, da bi se Slovenci morali postopoma umikati iz vodstva uprave. To bi se tudi dejansko lahko začelo dogajati npr. v primeru, da bi KD, PSI, PRI, PLI in LpT brez MSI zasedli najmanj 11 od skupnih 20 sedežev. In to ni niti tako nemogoče, še zlasti če upoštevamo, da bo KPI po vsej verjetnosti nazadovala ter da zeleni, ki se tudi tu prvič pojavljajo, iščejo glasove predvsem med Slovenci in v levičarskih krogih. Odločilnega pomena pa bo seveda tudi in pred-

vsem to, kako se bo na volitvah odrezala Slovenska skupnost. V vsakem primeru je v danih razmerah ta stranka edino učinkovito sredstvo, ki ga imamo Slovenci na voljo, da smo v eni ali drugi obliki sploh še prisotni v vodstvu občine.

Glede slovenske prisotnosti v vseh štirih občinah na Tržaškem, v katerih so zdaj volitve, pa bi si dovolili še pripombo splošnejše narave. V zadnjih časih se je precej razširil način govorjenja, po katerem naj bi te in druge podobne bolj ali manj trdno »slovenske« občine predstavljale slovensko »državnost« v Furlaniji - Julijski krajini. S tem je najbrž mišljeno, da imamo Slovenci v teh občinah neko politično oblast. Toda ob takšnih razmišljanjih bi si morali postaviti tudi vprašanje, koliko pravzaprav ta oblast prihaja do izraza res kot slovenska. Občine, v kateri so na oblasti »napredne«, »enotne« ipd. liste, navadno namreč ne veljajo navzven kot »slovenske«, ampak kot »komunistične«, »socialistične« ali vsaj »levičarske«. Tako npr. tržaške italijanske sredinskodesničarske stranke navadno govorijo o tržaških okoliških občinah kot o »rdečem« in ne kot o »slovenskem obroču«. Pa tudi mimo besed, kje se je npr. v odnosih z osrednjimi deželami in celo državnimi oblastmi že kdaj poznalo dejstvo, da imamo (vsaj doslej) Slovenci na Tržaškem in Goriškem v rokah sedem občin?

Huda preizkušnja tudi na Goriškem

Slovenska skupnost je pred hudo preizkušnjo tudi na Goriškem. Občinske volitve, ki pobliže zanimajo slovensko stranko, bodo 6. in 7. maja v občini Gorica in v občinah Števerjan, Sovodnje in Doberdob. Slovenska skupnost je poleg tega dosegla sporazum s Krščansko demokracijo v Krmini, kjer na njeni listi kandidira Stanko Prinčič.

Predvsem za kandidatno listo Slovenske skupnosti za novi goriški občinski svet je tokrat značilno, da je njena sestava precej razvejana, to pomeni, da nastopajo poleg znanih ljudi iz katoliškega tabora ljudje iz drugih taborov (kolikor sploh še prihaja pri nas do izraza takšna ali drugačna opredeljenost glede na to, da nam kot narodni manjšini gre predvsem za narodno preživetje, saj je na dlani, da nadaljnja usoda italijanske družbe in države gotovo ne bo odvisna od naših glasov, od glasov slovenskega volivca in volivke). Preusme-

ritev, za katero so se odločili v vodstvu Slovenske skupnosti na Goriškem, je vse-kakor politično modra, saj teži za tisto enotnost Slovencev navzven, ki nam tako manjka in ki nam jo tolikokrat očitajo predstavniki ostalih narodnih manjšin v Italiji. Ti namreč kratko malo ne morejo razumeti, zakaj pri nas toliko političnih in strankarskih razprtij in zakaj ter čemu vključevanje in vtapljanje v italijanske vsedržavne stranke. V Gorici so tokrat, hvala Bogu, naredili odločen korak v smeri enotnega političnega nastopanja navzven.

Na kandidatni listi ni več veteranov Slovenske skupnosti dr. Andreja Bratuža in dr. Damijana Paulina. Oba imata za seboj več mandatov in sta oba bila tudi člana občinskega odbora, se pravi izvršne oblasti. Kot svetovalec imata nemalo zaslug, da je Gorica, z razliko od Trsta, ki je zara-

dalje na 2. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 6. maja, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder »Tiha deklica«. Napisala Darka Čeh; 11.00 Za smeh in dobro voljo; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Vladimir Bartol: »Alamut«. Roman; 14.45 V studiu z vami: Sergej Verč; 17.00 Šport in glasba; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 7. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Četrtekova srečanja; 9.10 Slovenska lahka glasba; 10.00 Poročila in pregled tiska; 11.30 Slovenski kantavtorji; 12.00 Štirinajst mest, štirinajst sanj; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.25 Gospodarska problematika; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: »Srečanje z novo pesmico«; 15.00 V Evropo in nazaj, manjšinski potopis; 16.00 Simfonični orkester Slovenske filharmonije vodi Marko Letonja; violinist Miran Kolbl; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«. Prevod in režija: Borut Trekman; 17.27 »Mladi val«; 19.00 Večerni radijski dnevnik; 23.00 Izidi upravnih volitev.

■ TOREK, 8. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Slovenski esej; 9.40 Kultura in ne; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 16.00 Simfonični orkester Slovenske filharmonije vodi Marko Letonja; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«. Prevod in režija: Borut Trekman; 17.30 »Mladi val«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 9. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: »Črno na belem«; 14.30 Na goriškem valu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«. Prevod in režija: Borut Trekman; 17.30 »Mladi val«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 10. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.40 Sanje se nadaljujejo; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 »Nič ni za človeka nemogoče«; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.40 Lahka glasba raznih narodov; 16.00 Akademski pevski zbor Boris Kraigher iz Maribora; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«. Prevod in režija: Borut Trekman; 17.26 »Mladi val«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 11. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Protagonisti slovenske kinematografije; 12.40 Primorska poje; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.30 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Otroški kotichek: »Spoznavajmo svet!«; 14.30 Od Milj do Devina; 15.10 Kulturni dogodki; 16.00 V svetu starih glasbil; pripravljiva Miloš Pahor; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Marie von Thurn und Taxis: »Spomini na Rainerja Mario Rilkeja«. Prevod in režija: Borut Trekman; 17.26 »Mladi val«; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 12. maja, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.30 Pravljičja; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.40 Kulturna in ne; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja; 11.30 Črnske duhovne pesmi; 12.00 Modre dalje; 12.40 Zborovska glasba 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Tam za goro ...« — Oddaja iz Benečije, Režije in Kanalske doline; 16.00 Mladi izvajalci na Prešernovi proslavi v Kulturnem domu v Trstu; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Vozlišča; 18.00 Gerhard Rentzsch: »Čebelčni sorodniki«. Radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Kako so glasovali Primorci

V zadnji številki Novega lista so bili objavljeni komentirani rezultati nedavnih volitev v Sloveniji, tokrat pa bi nekoliko podrobneje spregovorili o Primorski. V tem predelu Slovenije je namreč moralo poteči kar 66 let, da smo zopet dobili priložnost spoznati strankarsko usmerjenost volivcev. Leta 1924 so v tedanji Julijski krajini in Istri zadnjič volili na strankarski osnovi v rimski parlament, na skupni slovensko-hrvaški narodni listi sta bila izvoljena dr. Engelbert Besednjak in dr. Josip Wilfan, na listi KPI pa Josip Srebrnič. Kasneje so volilci v Italiji svojo politično voljo lahko izražali le še na referendumih s pritrdilnim ali odklonilnim glasom.

Na Severnem Primorskem so rezultati volitev v družbenopolitični zbor republiške skupščine, ki so potekale 8. aprila, naslednji: na prvem mestu je ZSMS - liberalci, sledijo krščanski demokrati, Slovenska kmečka zveza in komunisti, medtem ko so na Južnem Primorskem (Istra in Kras) komunisti zasedli prvo mesto, so torej stranka relativne večine. Podobna usmeritev se je na Primorskem pokazala tudi v drugem krogu volitev za predsednika predsedstva 22. aprila. V koprski občini je npr. Milanu Kučanu oddalo svoj glas nad 70 odstotkov volilcev, v idrijski in ajdovski občini pa je Jože Pučnik prejel več glasov kot Kučan. Istega dne je potekal tudi drugi krog volitev v zbor občin republiške skupščine, kjer je potrebna absolutna večina, in spet opažamo, da so se kandidati Demosa na Severnem Primorskem bolje uveljavili.

Na Severnem in Južnem Primorskem

so v dveh volilnih enotah, peti in šesti v družbenopolitični zbor republiške skupščine izvolili deset poslancev. Ti so: Peter Bekeš (ZKS-SDP), Jožef Školč (ZSMS), Hubert Požarnik (SDZ), Peter Rebert (SKD), Franco Juri (ZSMS), Zaro Pregelj (Zeleni), Andrej Magajna (SDZS), Borut Pahor (ZKS-SDP), Nada Bolcat (SKD) in Marjan Podobnik (SKZ). V zbor občin republiške skupščine pa so bili izvoljeni: Ajdovščina - Boris Jež (Demos), Ilirska Bistrica - Milan Volk (Demos), Izola - Janez Jug (ZSMS), Idrija - Tomaž Pavšič (Demos), Koper - Aurelio Juri (ZKS-SDP), Nova Gorica - Aleksander Lovec (ZSMS), Bruno Podveršič (SKZ), Postojna - Vladimir Slejko (ZSMS), Tolmin - Fedja Klavžar (Demos), Piran - Vojka Štular (ZKS-SDP), Sežana - Ivan Vodopivec (SZDL).

Na koncu naj omenimo, da so 22. aprila, vzporedno z drugim krogom predsedniških volitev, potekale tudi volitve v občinske skupščine. Na tem mestu seveda ne moremo podrobneje analizirati rezultatov v vsaki primorski občini posebej, navajamo le seštevke volilnih rezultatov za celotno Primorsko, ki je naslednji: Demos 44 odstotkov, ZKS-SDP 20 odstotkov, ZSMS - Liberalna stranka 20 odstotkov, SZDL - 9 odstotkov, Zeleni 4 odstotke in ostali 3 odstotke. Gre za številke, ki se bistveno ne razlikujejo od republiškega povprečja, v posamičnih primorskih občinah seveda prihaja tudi do odstopanj, značilna pa je, da je koalicija Demos povsod dosegla relativno večino in s tem postala pomemben politični dejavnik z novimi zahtevnimi odgovornostmi.

Huda preizkušnja tudi na Goriškem

■ nadaljevanje s 1. strani

di Liste sredi 70. let običal v močvari, že v »težkih« časih navezala stike in pričela sodelovati s sosedno novogoriško občino, s katero je skušala reševati skupna vprašanja. Predstavnika Slovenske skupnosti sta seveda bila »naravna« zaveznika tistih naprednih sil predvsem v goriški Krščanski demokraciji, ki so začele širiti obzorja in so dejansko omogočile ustanovitev v Goriči pomembnih mednarodnih institucij ter mednarodnih prireditev. S to politiko bo treba nadaljevati in izvoljeni predstavniki Slovenske skupnosti bodo dali na razpolago vse darove svojega uma in srca.

Zelo pomembni bodo seveda izidi volitev v občinah Števerjan, Sovodnje in Doberdob. Zlasti v prvi upa Slovenska skupnost, da bo po petletnem premoru ponovno postala vodilna sila, za kar obstajajo resne možnosti in tudi stvarni pogoji. Pravijo, da utegne priti do presenečenja tudi v sovodenjski občini, kjer je seveda Slovenska skupnost prav tako pripravljena prevzeti vaje občine v svoje roke.

Kandidati Slovenske skupnosti se dobro zavedajo težav, ki jih čakajo, vendar računajo na pomoč in solidarnost širšega kroga slovenskih volivcev in volivk, kar ni

samo pogoj za uspeh na volitvah, temveč predstavlja tudi moralno oporo za nadaljnje delo. Ne gre za kake ozke strankarske interese, temveč za splošne koristi naših ljudi, ki imajo vso pravico, da na svoji zemlji sami sooblikujejo svojo prihodnost.

Z naglimi koraki se bližamo tretjemu tisočletju in bi bil zares skrajni čas, da bi pri vseh naših ljudeh prevladala zdrava pamet in da bi prenehali biti sredstvo, s katerim tuje politične sile hlepajo po oblasti, ne meneč se za koristi naše slovenske narodne skupnosti.

—o—

MILOŠEVIĆ JE VEDEL ...

Bivši voditelj kosovskih albanskih komunistov Vllasi, ki je prišel po 14 mesecih iz zapora, je v intervjuju za beograjsko Borbo odločno obtožil srbskega voditelja Miloševića, da je dobro vedel, da je nedolžen, ko je sprožil politično in sodno gonjo proti njemu. Sedanji srbski režim je prekinil dialog med Srbi in Albanci ter si podredil Kosovo. Odločanje o Kosovu brez Albancev pa je nesprejemljivo, to še posebej zato, ker je večina pripadnikov albanske manjšine za življenje v Jugoslaviji, ki pa mora biti seveda korenito spreminjena.

Baltik kliče svobodo...

Iz dneva v dan si iz Litve sledijo vesti o tem, kako se danes mala, a pogumna baltška republika bori za priznanje svoje neodvisnosti in svobode. Od proglastitve neodvisnosti s strani litovskega parlamenta v Vilniusu je že prešlo nekaj časa in prav tako od povračilnih ukrepov Moskve proti Litvi, posebej z znano gospodarsko blokado. Ta nedvomno grozi zadušiti vsak nadaljnji poskus male, nekdanje samostojne države za politično osamosvojitve. Vse to je pred nami kot na tekočem traku in vsi smo radovedni, kako se bo vsa pereča zadeva končala.

Mednarodna javnost živahno in obnem zaskrbljeno spremlja vse to. Dalj od izjav solidarnosti in razumevanja pa ne gre. To se je izkazalo prav v nedavnih stališčih glavnih zahodnih sil. Ameriški predsednik Bush se je v začetku ogreval za gospodarske sankcije proti Sovjetski zvezi. Ob koncu pa je najavil, da takih sankcij ne bo uvedel, ker bi sicer spravil v diskusijo odnose z Moskvo in politiko perestrojke ... Podobno sta se izrazila Mitterand in Kohl ob zaključku francosko-nemškega vrha ter pozvala Litvo, naj ube- re zaenkrat zmernejšo pot.

Vse to gotovo prav pride sovjetskemu prvaku Gorbačovu, ki mu je sedaj litovski primer prav gotovo silno težkočil politično delo in tudi stabilizacijo znotraj vodilnega razreda v ZSSR. Litovski predsednik Lindbergis pa je izjavil, da je Zahod zapustil Litvo in celo dejal, da gre za drugo Monakovo (ko so zahodni zavezniki leta 1938 praktično pustili Hitlerju proste roke na Vzhodu). Vprašanje je gotovo zelo delikatno in problematično, obenem pa tudi zelo boleče, zlasti za samo Litvo pa tudi ostale baltške države, ki se tudi pripravljajo na podobne deklaracije o neodvisnosti.

Problem Litve nudi veliko možnosti za razmišljanje. Veliko je vprašanj, ki se tu kar sama ponujajo. Kako se je danes možno upreti politiki sile? Kakšne perspektive ima, recimo, mali narod oziroma država pri svojih zahtevah za neodvisnost in svobodo? Ali morejo zahodne velesile sprejeti dvojno merilo, eno za svobodoljubna gibanja in podvige v srcu Evrope, drugo pa za dežele tretjega sveta v Afriki ali Latinski Ameriki? Ta in podobna vprašanja bi seveda terjala konkretne odgovore — pa ni vedno lahko najti ustreznih zaključkov!

Včasih se kar sama po sebi nudi primerjava med malo in pogumno baltško republiko ter slovensko republiko v Jugoslaviji. Res da razmere niso v vsem podobne in da tudi sam notranji kot tudi mednarodni okvir nista enaka. Litva je še vedno del Sovjetske zveze, vendar ji uradna ZSSR nalaga težke politične in ekonomske sankcije — kot da bi šlo že v bistvu za ne-sovjetsko republiko. Republika Slovenija je prav tako še vedno del Jugoslavije in Srbija še vedno na en ali drug način osporava težnje po demokraciji in neodvisnosti Slovenije (pa tudi Hrvaške). Do kdaj pa? Tu je še tudi kot določena neznanca vloga Jugoslovanske ljudske armade, ki se ima tudi za nekako od višjih sil poklicanega varuha enotnosti jugoslovanskih narodov in držav (ter partijske zvestobe). Do kdaj pa? — Upamo, da bo tudi tu čas sam pravično in stvarno dal odgovor na zastavljena (ne le retorična) vprašanja!

a. b.

V D ligi in v promocijskem prvenstvu

Slab obračun naših ekip

V nedeljo, 6. t.m., se bosta zaključili košarsko prvenstvo D lige in promocijsko prvenstvo. V košarkarskem prvenstvu D lige je bil edini naš zastopnik Bor Radenska. Namenoma smo uporabili pretekli čas, kajti, žal, smo še tega izgubili. Borovci so bili skozi celotno prvenstvo na spodnjem delu lestvice, če že ne na pravem dnu, zato je njihovo nazadovanje v promocijskem prvenstvu več kot upravičeno.

Na letošnje prvenstvo so se Borovci temeljito pripravili, čeprav so izgubili najboljšega igralca iz pretekle sezone, to je Laudana, ki je letos zelo dobro nastopal v tretji italijanski ligi, ter še nekaj igralcev. V ekipo je tako prišlo nekaj mladih sil. Najpomembnejša pa je bila zamenjava trenerja. Kljub uspešni pretekli sezoni — za uspeh pojmujemo za lansko ekipo že obstanek v ligi — je namreč Borovo vodstvo odslavilo trenerja Turcinovicha in ga zamenjalo z bivšim Jadranovim trenerjem Žagarjem. Vendar trener ni ekipa. Borovci so prvenstvo začeli s serijo porazov, ki jih je Žagar sprva pripisoval neugranosti ekipe. Dolga vrsta porazov pa je prav gotovo precej potrla igralce in zapustila svoj pečat v nadaljevanju prvenstva. Z resnim delom na treningih so sicer v naslednjih kolih vpeljali nekaj novosti v svojo igro, predvsem v obrambi. To pa se je le delno obrestovalo, saj se je po nekaj zmagah vrsta porazov nadaljevala. Predvsem se je skozi celotno prvenstvo poznala psihološka krhkost ekipe in skoraj v vseh tekmah premajhna volja do zmage. Če upoštevamo te dejavnike, nam postane jasno, da se ekipa ni mogla rešiti pred izpadom. Bor Radenska se tako poslavlja od četrtoligaškega prvenstva, za našo zamejsko košarko pa to pomeni še dodaten korak nazaj.

Promocijsko prvenstvo na Tržaškem je bilo letos na zelo nizki ravni. Kontovel Electronic Shop je imel dobro ekipo, zato je na začetku sezone tudi upravičeno računal na napredovanje v D ligo. Kontovelci so premagali vse šibkeje nasprotnike, klonili pa so pred edino močnejšo ekipo v tem prvenstvu, to je ekipo CGI iz Milj. V medsebojnih srečanjih so obakrat zapustili igrišče poraženi in tako je napredovanje šlo po

dalje na 8. strani ■

MLADINSKI SVET SLOVENIJE

Delegacija Mladinske sekcije Slovenske skupnosti, ki sta jo sestavljala tržaški pokrajinski tajnik Marjan Breclj in odgovorni za mednarodne odnose Peter Rustja, se je v sredo, 25. aprila, udeležila ustanovne seje Mladinskega sveta Slovenije. Seja je potekala v prostorih slovenske Skupščine, prisotnih pa je bilo 17 političnih in kulturnih organizacij. Te so soustanoviteljice tega novega telesa, ki se bo v bodoče ukvarjalo z mladinsko problematiko. Kot so na seji večkrat poudarili, gre za nadstrankarsko organizacijo, ki pa se bo ukvarjala s političnim reševanjem vprašanj mladih.

Odgovorni za mednarodne odnose pri Mladinski sekciji Ssk Peter Rustja je v

svojem nagovoru poudaril nujnost sodelovanja tudi na mladinski ravni med matico in vsemi manjšinskimi organizacijami v Italiji, Avstriji in na Madžarskem. Po izvolitvi vodstva novega sveta (predsedniško mesto bo v prihodnjih šestih mesecih zasedal Janez Škulj), je sledila razprava o pristojnostih sveta in članov. Na vprašanje Mladinske sekcije Ssk glede sodelovanja zamejskih organizacij v Mladinskem svetu, je predsednik Škulj izrazil svoje zanimanje za takšno pobudo. Zamejske organizacije pa se bodo morale, vsaj za sedaj, zadovoljiti s statusom »opazovalca«. Za polnopravno članstvo je namreč potrebno, da ima včlanjena organizacija sedež na ozemlju Republike Slovenije.

P R I N T I N G O F F I C E

tipo-litographart

Vam nudi
raznvrstne tiskovine

TRST - ULICA ROSSETTI 14 - TEL. 040/772151

O DELOVANJU PODROČJA ZA ZNANSTVENE RAZISKAVE

Predsednik in ravnatelj Področja za znanstvene raziskave pri Padričah Romeo in Sancin sta imela 30. 4. tiskovno konferenco, na kateri sta prikazala življenje omenjenega znanstvenega središča v preteklem letu. Lani je področje za znanstvene raziskave uporabilo 58 milijard lir, in sicer 36 milijard za naložbe in 22 milijard za redno delovanje. Naložbe so namenjene predvsem izgradnji sinhrotrona, sledijo pa stroški za dovršitev središča za genetsko inženirstvo in biotehnologijo. Vseh zaposlenih je danes skoraj 400. Tujih državljanov je okoli 50, izhajajo pa iz 17 držav.

Predstavnika sta tudi povedala, da je bil pred kratkim dosežen sporazum za odkup zemljišč na področju T-8 pri Bazovici, kjer naj bi že ta mesec začeli z gradbenimi deli. Predsednik Romeo je izjavil, da so pri pogajanjih sodelovali zastopniki lastnikov, nekatere slovenske organizacije, dežela in občina. Sporazum naj bi obrodil odlične sadove, je še dejal, upošteva pa ne le interese lastnikov, temveč tudi probleme vzhodno-kraškega področja in njegovih prebivalcev. Podrobnosti pa ni navedel.

ZIDARIČ POTRJEN

Dne 30. 4. je imel prvo sejo novi upravni odbor Kmečke in obrtne hranilnice v Nabrežini. Za predsednika je bil potrjen Gvido Zidarič, za podpredsednika pa je bil izvoljen Karlo Rolič.

SVEČANOST V KRIŽU

Med svečanostmi ob 45-letnici osvoboditve gre posebej omeniti odkritje plošče v spomin Josipu Tenceju, prvemu predsedniku Osvobodilnega odbora v Križu in njegovim trem bratom. Za slovesnost se je zbralo v vasi veliko število ljudi. Najprej so položili venec pred spomenik padlim, nakar je sprevod krenil do središča vasi, kjer je bila postavljena plošča. Pri slovesnosti so nastopali ženski in moški pevski zbor Vesna, Nabrežinska godba in kriški osnovnošolski otroci. Po pozdravu Sandorja Tenceja je v imenu pripravljalnega odbora spregovoril Vittorio Bogatec. Josip Tence ali po domače Čérnetov je vodil enega od prvih odborov Osvobodilne fronte na Primorskem, ki je bil ustanovljen že jeseni 1941. Prve aretacije so prišle že po desetih mesecih. Josip je bil aretiran oktobra 1944, umrl pa je v uničevalnem taborišču Buchenwald. Na slovesnosti je spregovoril še predsednik pokrajinske uprave in antifašističnega odbora Dario Crozzoli. Ob koncu je župnik Kunčič molil za vse žrtve obeh vojn in posebej za svoja predhodnika Andreja Furlana ter dr. Jožefa Gracarja, ki je s svojim posredovanjem rešil vas pred uničenjem. Ploščo je odkrila Ljuba Tence, hči prvega predsednika odbora OF.

—o—

Iz Litve prihajajo prvi signali o možnosti, da bi se že v kratkem začela pogajanja s Sovjeti. Slednji so delno omilili gospodarsko blokado, iz krogov litovskega vodstva pa prihajajo glasovi, da utegne Vilnius odložiti postopek neodvisnosti, kar pa še ne pomeni, da bi se temu tudi načelno odpovedali.

Ivo Jevnikar v tržaški Rižarni

»Bodimo odgovorni in dosledni pred zgodovino«

(govor dne 28.4.90)

Petinštirideset let je minilo od osvoboditve Trsta in konca vojne. Od zadnje proslave v Rižarni do danes se je spremenila politična podoba vzhodne Evrope. Na novo, drugačno pot je krenila tudi Slovenija. Naša narodnostna skupnost pa še ni doživela tega, za kar si ves povojni čas prizadeva: da bi oblasti sprejele določila, ki naj zajamčijo naše pravice, ki naj manjšinski, torej šibkejši skupnosti zagotovijo ne samo obstoj, temveč tudi vsestranski naravni razvoj, in da bi dočakali obdobje širokega razumevanja, sožitja, spoštovanja in upoštevanja med tu živječima narodoma.

Rižarna je kraj trpljenja in junaštva, nasilja in veličine, ki spodbuja bolj k tihe-
mu razmišljanju kot k donečim govorom, a ravno razmišljanje v Rižarni utrjuje vrednote, zaradi katerih nam je ta kraj svet. Tu je bilo zbirno taborišče, torej usodno povezano z nacističnimi »tovarnami smrti« vsepovsod po Evropi, in grozotno uničevalno taborišče z zloglasno pečjo in dimnikom. Tu so trpeli in dotrpeli borci in neoboroženi civilisti, moški in ženske, otroci, starci, cele družine in skupnosti; Slovenci, Hrvati, Italijani, Srbi, pripadniki judovske skupnosti; ljudje različnih idejnih in političnih prepričanj, veroizpovedi; z različnimi vizijami o tem, kakšna naj bo prihodnja družba, prihodnja ureditel.

Šlo je za spopad s totalitarizmom fašizma in nacizma, a šlo je v mnogočem tudi za najkrutejše nadaljevanje narodnostnega preganjanja, ki se je začelo veliko prej. Zgodovino in značaj uničevalnega stroja v Rižarni poznamo zaradi pričevalcev, zgodovinarjev in prvega procesa o Rižarni, a dovršitev drugega, že sproženega sodnega postopka nismo dočakali...

Velike, zgodovinske spremembe v vzhodni Evropi Slovenci tukaj še posebej občutimo kot del slovenskega naroda. Nekateri te spremembe doživljajo kot rušenje tega, kar je bilo doseženo, kot zaton idealov, pa ni tako. Nasprotno: danes se tu klanjamo spominu žrtv, ki so padle za vrednote enakopravnosti, pluralizma, svobode, demokracije. Tudi na te vrednote lahko gledamo vsakdo iz svojega zornega kota, vsakdo iz svojega prepričanja in doživljanja, a

če so bile danes skoraj soglasno odpravljene zablode, stranpoti, potem nanovo vrednotimo tudi tiste, ki so tu darovali svoj življenje, in ponovno odkrivamo dolžnosti, ki nam jih nalagajo. Žrtev si nihče ne more prilaščati, jih vpletati v svoj sistem. Skupna dediščina in obveza so za nas vse. Zdaj je to še bolj jasno. In tudi razprave v Sloveniji o narodni pomiritvi in spravi nobene vrednote ne ogrožajo, nasprotno, opozarjajo nas na to, da smo narod in da je vsa preteklost, ki ni črna bela, naša skupna stvar. Zgodovine pa ni mogoče spreminjati, lahko jo le raziskujemo, skušamo razumeti in se iz nje učiti.

Učiti se iz zgodovine. Tudi danes vidimo, da je to lepo geslo, silno težko pa se uresničuje. Že v bližnji republiki pa drugod, kjer narodnostnih in družbenih problemov niso reševali pravilno, ali pa so jih le tlačili, dokler niso bruhnili na dan, vidimo nevarnosti, sovraštvo, nestrpnost, nasilje.

Mi lahko gradimo mir in sožitje predvsem tu, in tu je naša največja odgovornost. V času, ko še vedno ni in ni pravičnih zaščitnih določil, dobivamo po eni strani na najvišji ravni — mislim na razpravo v senatu o vračanju poitalijančenih imen in priimkov v izvirne oblike — priznanja o prenehanju trpljenja in krivd, ki v marsikdaj še trajajo, po drugi strani pa na krajevni ravni doživljamo predvsem silno dobrikanje nestrpnosti s stališči v izvoljenih upravah proti že davno doseženi simbolični prisotnosti našega jezika na kakem dokumentu.

Če kje, potem naj na tem mestu pozovemo k doslednosti in odgovornosti pred zgodovino!

SEJA V TRSTU

Dne 30. aprila je kratko zasedal tržaški občinski svet. Z večino glasov je odobrila sklep glede študije o učinkih, ki jih bo imel na okolje novi upepeljevalnik, ki ga načrtujejo v Industrijski coni. Na prejšnji seji sklepa niso mogli sprejeti zaradi nesklepčnosti. Proti ukrepu so glasovali svetovalci komunistične partije, zeleni Berkar in listar Colombis. Misovci so se vzdržali.

Jurjevanje skavtov in skavtinj

Krasno vreme je 29. aprila še povečalo praznično jurjevanje, ki so ga imeli slovenski tržaški skavti in skavtinje. Za svoj največji praznik, ko medse sprejemajo nove člane, so se letos podali na tako imenovano področje T 8 pri Bazovici, torej na parcelo, kjer mislijo zgraditi sinhrotron. Svoje nasprotovanje temu posegu v naravno in narodnostno okolje so izrazili tudi z izgradnjo kamnite opozorilne piramide in napisom proti izbrani lokaciji.

Zbralo se je skoraj 300 mladih članov in članic, prisotni pa so bili še zastopniki

skavtov iz Gorice in Ljubljane. Na prostem je maševal duhovni vodja g. Tone Bedenčič, pri obredu obljub pa je med najmlajših pristopilo 30 novih volčičev in veveric, medtem ko je med izvidnike in vodnice, torej v srednjo starostno vejo, prestopilo ali povsem nanovo stopilo 41 novincev.

Najmlajši so se potem zabavali s sestavljanjem letečih zmajev, ostali pa so uprizorili veliko igro o sinhrotronu.

Jurjevanje se je končalo s tabornim ognjem v prisotnosti velikega števila staršev in prijateljev.

Občni zbor openske Hranilnice in posojilnice

V sredo, 25. aprila, je bil 82. občni zbor Hranilnice in posojilnice na Opčinah, na katerem je ponovno prišla do izraza hitra rast zadružnih denarnih zavodov in njihova »politika« do gospodarskega delovanja naših obrtnikov, kmetov, trgovcev in drugih klientov, ki se zaradi svojih potreb zatekajo k njim, seveda vedno v skladu z značajem teh kreditnih zavodov, ki so za našega človeka neobhodno potrebni.

Občni zbor (povezan z izrednim občnim zborom zaradi uradne premestitve bančne sedeža iz Bazoviške ulice v ulico Riecratorio št. 2) je bil v prosvetnem domu društva Tabor na Opčinah. Poročilo Upravnega sveta o lanskem delovanju hranilnice je podal njen predsednik Pavel Milič, ki je med drugim poudaril neprestano rast posojilnice in nanizal nekaj števil o zapuanih sredstvih, o posojilih, o posegih v korist socialnih in dobrodelnih ustanov ter o povečanju poslovanja s tujino (Jugoslavija, Avstrija). Predsedniško poročilo je z ustreznimi podrobnimi podatki dopolnil ravnatelj Klavdij Braini. Poročilo Nadzornega odbora in potrditev predloga o porazdelitvi prebitka (2.322.866.469 lir) je podal njegov predsednik Stevo Kosmač, ki je

poleg drugega naglasil prizadevnost in požrtvovalnost vseh pri razvoju in napredku tega našega kreditnega zavoda.

Po poročilih je prišlo do zanimive razprave o bodočem delovanju in morebitnem še večjem razvoju Hranilnice ter o odprtju podružnic. Končno je občni zbor izvolil tri člane v Upravni svet, saj je trem odbornikom zapadel mandat. Izvoljeni (pravzaprav potrjeni) so bili dosednji člani Upravnega odbora, in sicer Pavel Milič, Konrad Andolšek in Marčelo Malalan. Prav tako so prisotni z volitvami potrdili dosedanje nadzornike. To so: Stevo Kosmač (predsednik), Marijan Bajc in Edvard Danen (odbornika v Nadzornem odboru). V Razsodišče sta bila izvoljena Stanislav Soban in Egidij Košuta.

Na občnem zboru sta bila prisotna tudi Gvido Zidarič, podpredsednik Bančne sekcije pri SDGZ, in Giuseppe Marangon, predsednik Deželne zveze hranilnic in posojilnic; oba sta pozdravila prisotne.

Na prvi seji po občnem zboru je Upravni svet znova potrdil Pavla Miliča za predsednika openske Hranilnice, ki jo bo vodil, kot predvideva statut, za nadaljnja 3 leta.

(s + r)

Ivan svetokriški (1648 - 1714)

Letos poteče tristo let, odkar smo dobili prvo knjigo pridig Ivana Svetokriškega SVETI PRIROČNIK - SACRUM PROMPTUARIUM. Njih pisec se je podpisal Ioannes Baptista a Sancta Cruce — Ivan Krstnik od Sv. Križa. Bil je pričan, da je »nucnu in potrebnu« pisati v slovenskem jeziku. Iz te pobude je z veliko marljivostjo pisal, da bi zadostil potrebam svojih stanovskih kolegov, ki so želeli, da bi jim pridige posodil ali jih »prepisati pustil, ali pak, da bi jih drukati pustil.« Dobili so 283 natiskanih pridig kar za 2896 strani. Prva knjiga je posvečena novomeškemu proštu grofu Frideriku, Hieronime Lantieriju, svojemu mecenu, ki je bil doma iz Rihemberka, današnjega Branika na Vipavskem.

Ko je dovrševal to zajetno delo do zgodnjih jutranjih ur, mu je od predolgega bedenja že pešal vid in se mu je polagoma spanec prikradel na oči. Po nečloveškem naporu, ki ga je opravljal pri pisanju teh pridig, se mu to njegovo delo zazdi »siromašno delo njegovega duha« in da to »neznatno delce ne kaže niti najmanjše umetniške skladnosti.« Toda ta porazna ocena lastnega dela ga ne spravi iz ravnotežja, upa, da bo morda njegovo »siromašno« delo, kot ga sam imenuje, le ostalo vredno spomina.

Po nekaj stoletjih pa lahko ugotovimo, da čas ni prerastel osebnosti in besednega mojstrstva Ivana Svetokriškega. On, ki se je podpisoval »globoko udani in najponižnejši sluga brat Ivan od Sv. Križa« je s svojimi šaljivimi, zabavnimi in zanimivimi pridigami začetnik prve slovenske umetno zastavljene besede in bo kot ponižni brat Ivan ostal v trajnem in spoštljivem spominu v naši Vipavski dolini. Pred leti so mu »Stari goriški študentje« v Vipavskem Križu na samostanu postavili spominsko ploščo.

Ivan Svetokriški je v svojih spisih o sebi zelo malo povedal. Vemo, da je vipavski rojak, da je njegov materin jezik vipavski, torej slovenski,

saj pravi: »Jest vejn, de veliku njih se bodo čudili, de jest sim se postopil moje pridige drukat sturit v slovenskem jeziku, dokler dosehal obeden nej tega sturil, de si lih veliku lepši slovenski jezik so imeli, koker je moj Vipavski, jest pak ne gledam na letú, temuč na besede Sv. Augušina ...

Ivan Svetokriški, posvetno Tobia Lionelli, se je rodil leta 1648 in umrl v Gorici 18.X.1714. Mladost je preživel v Sv. Križu, kar se da sklepati po njegovem spominu iz mladostnih let, ko piše: »Jest poprej koker sem bil kapucinar ratal, kadar sim slišal, da ob punoči so k jutrancam zgonili, sim sam s sabo mislil, zakaj ne molio juternce podnevi, temuč ponoči ... zatorej sim uprašal eniga paterja, zakaj ponoči juternce molio inu nikar podnevi. On je bil meni odgovoril: Vsakteri zna podnevi juternce pejti, ali ponoči jih je malu, kateri jih znajo pejti.« Prvo šolsko učenost je dobival v Križu in se tam zgodaj vključil v samostansko življenje ter ga že s šestnajstim letom najdemo v kapucinskem samostanu na Reki, kjer je po enoletnem noviciatu napravil prostovoljno obljubo, ki jo je lastno-ročno tako-le sam napisal: »Io Fra Gio. Battista da Santa Croce, chiamato nel secolo Tobia Lionelli, di età di anni 17... ho fatto qui Professione, nel luogo nostro di Fiume avanti l'altaro maggiore in anno Domini 1665.«

V omenjeni izjavi je rečeno, da je iz Sv. Križa, da je v 17. letu in da se v svetu imenuje Tobia Lionelli. Če od letnice 1665 odštejemo 17 let, dobimo rojstno leto Svetokriškega 1648. Arhivskih podatkov o njegovem rojstvu, o njegovi materi ali očetu številni raziskovalci niso našli vse do današnjih dni.

Starejši pisci so ugotovili, da je bila mati Ivanova iz slovenske plemiške rodbine iz Rihemberka.

dalje na 7. strani ■

Novice z Goriškega

ŠKOFIJSKO ZBOROVANJE TREH BENEČIJ

V starodavni oglejski cerkvi, zibelki pokristjanjevanja srednjeevropskega prostora in matični cerkvi oglejskega patriarhata, ki tudi danes simbolično povezuje vseh 15 škofij Furlanije Julijske krajine, Tridentinske Južno Tirolske in Veneta, se je pred dnevi končalo štiridnevno škofijsko zborovanje Treh Benečij, ki je bilo posvečeno vprašanju nove evangelizacije v sedanji družbi. Kakih osemsto delegatov, katerih večino so sestavljali laiki, je v 24 delovnih skupinah poglobilo vrsto vprašanj, ki naj bi določile mesto in poslanstvo vere in Cerkve v družbi. Poudarili so, da mora Cerkev v sedanjem času slediti znamenju časov in posvečati največjo pozornost predvsem odraslim osebam. Doslej je pastoralna v glavnem bila namenjena predvsem otrokom in mladini, odslej pa naj bi v verskem in cerkvenem življenju imeli vse večje mesto in poslanstvo prav odrasli laiki, se pravi tisti, ki sestavljajo aktivni del prebivalstva, in s svojim delom in prisotnostjo lahko oblikujejo družbo. Cerkev se mora zavedati, da živimo v času velikih mednarodnih političnih in družbenih sprememb in mora zato posvetiti veliko pozornost sedanjim premikom, da bo znala posredovati ljudem tiste moralne vrednote, ki predstavljajo dušo evropske kulture.

Posebno pozornost so posvetili problematiki šole in večji vlogi ženske v Cerkvi. Ena izmed delovnih komisij je obdelala problematiko narodnih manjšin. Glede tega vprašanja naj bi Cerkev izpričevala dejansko spoštovanje med ljudmi in možnost sožitja. Pozorno naj bi spremljala potrebe narodnih in jezikovnih skupnosti in zagovarjala zahteve po pravičnem uveljavljanju njihovih pravic. S posebno občutljivostjo naj bi Cerkev sledila tudi problematiki izseljencev in povratnikov ter priseljencev, posebno onih, ki prihajajo iz revnih predelov sveta.

Škofijsko zborovanje Treh Benečij je nakazalo nove smernice delovanja Cerkve, ki naj bi tako znala učinkoviteje odgovoriti na vprašanja in potrebe sodobnega človeka.

PRAZNIK V RUPI

V Rupi na Goriškem je bil 1. t.m. zaključni dan »Praznika frtalje«, tradicionalne prireditve, ki povezuje počastitev farnege zavetnika svetega Marka s praznovanjem prvega maja in slovenskega kulturnega osveščanja. Domači prosvetni delavci so tudi letos poskrbeli za kulturni program, ki so ga oblikovali člani priljubljene dramske skupine iz sosednjega Štandreja.

Častni govornik je bil tokrat dr. Andrej Bratuž, ki je briljantno povezal pričakovanje slovenske narodnostne skupnosti s širšim dogajanjem v Evropi; govornik je razvil tudi izvirno idejo o tem, da je treba kot delo pojmovati tudi kulturno in sploh ustvarjalno dejanje, kar je bistvena sestavina slovenskega programa za preživetje. Praznik v Rupi se je še enkrat izkazal kot manifestacija živega prizadevanja za ponosno slovensko prisotnost na goriškem podeželju.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

O zadnji številki revije »Sodobnost«

Pred nedavnim je v Ljubljani izšla aprilška številka revije »Sodobnost«, ki jo izdaja Državna založba Slovenije. Glavni in odgovorni urednik te revije je Ciril Zlobec.

Četrta številka »Sodobnosti« obravnava številna sodobna vprašanja in posega na področja politike, sociologije, zgodovine in umetnosti. V prvi vrsti velja omeniti članek Mirana Miheliča o italijanskih beguncih, ki se želijo vrniti v Istro. Tekst je napisan v izredno ostrem tonu. Mihelič obtožuje jugoslovansko vladno, da je zavozila gospodarstvo, sedaj pa je za ohranitev svojega monopola pripravljena popustiti željam in zahtevam beguncev iz Istre in Dalmacije, ki hočejo nazaj v domovino. Jugoslovanska vlada pri vsem tem upa, da bo dobila nekaj milijard, ki bi dale vsaj malo kisika propadajočemu gospodarstvu. Mihelič opozarja, da se iz Jugoslavije niso izselili le Italijani, ampak tudi drugi. Sprašuje se torej, kdo bo plačal in omogočil vrnitev ter poravnal škodo, ki so jo utrpeli stotisoči Slovenci in Hrvati. Ti so se morali izseliti zaradi fašističnega režima pred vojno, med vojno in zaradi protijugoslovanske klime tudi po drugi svetovni vojni.

Mihelič piše, da je Italija priseljene begunce iz Istre in Dalmacije naselila tik za mejo in jim dala plodna in pomembna zemljišča, ki jih je prisilno odkupila od tam živčih Slovencev. Tako je država ubila dve muhi na en mah, pravi avtor članka. Na tak način je namreč Italija načrtno razbila strnjeno naseljenost Slovencev.

Jugoslavija bi bila morala takrat ostro nasprotovati takšni raznarodovalni politiki, a je bila zanje v tistem trenutku bolj pomembna ideološka usmeritev. Mihelič pravi, da nima čisto nič proti vrnitvi človeka v rodni kraj. Vendar pa naj bo vračanje omogočeno kot normalni migracijski proces, ne pa s posebnimi državnimi normami in dogovori, protekcionizmom in podobnim. Avtor pa je odločno proti vrnitvi tistih, ki zdaj zagrizeno delujejo proti slovenski manjšini v Italiji. Takšni nimajo tukaj kaj iskati, kaj šele, da bi jim dovolili naselitev in odpiranje poslovne dejavnosti v Jugoslaviji, polemično zaključuje Mihelič.

V zadnji številki »Sodobnosti« lahko preberemo tudi članek Mateje Novak o tem, ali slovenski narod izumira. Uredništvo revije se je tega vprašanja lotilo že v prejšnji številki. O problemu so se razpisali razni slovenski strokovnjaki na različnih področjih. Mateja Novak pravi, da rodnost v Sloveniji pada sorazmerno s pridobivanjem samozvesti ženske in navaja nekaj številčnih podatkov o starosti porodnic in žensk, ki se odločijo za splav. Avtorica pravi, da bi bilo treba v Sloveniji namesto prizadevanj za povečanje števila rojstev govoriti o tem, kako bi bistveno izboljšati kvaliteto življenja, tako da se ne bi bilo več treba odločati za umetno prekinitev nosečnosti. Rodnost se gotovo ne bo povečala z uvedbo zakonskih omejitev pri zaposlovanju žensk, kar zadnje čase ponuja vrsta moških, zaskrbljenih za obstoj svoje nadvlade

nad žensko. Edina pot za izboljšanje tega stanja so humani odnosi med spoloma, zaključuje Novakova.

Uvodni članek aprilske številke »Sodobnosti« je posvečen Nobelovemu nagrajencu Camilu Josepu Celi. O tem španskem književniku piše Ciril Bergles, ki navaja nekaj osnovnih biografskih podatkov ter razčlenjuje vsebino in strukturo enega njegovih najpomembnejših romanov z naslovom »Čebelji panj«. Delo slika resnico povojne Španije in analizira resničnost, v kateri so mali ljudje spopadajo z lakoto in s ponižanjem.

Zanimiv je tudi članek Danila Türka o ureditvi človekovih pravic v prihodnji ustavi Republike Slovenije.

H J

Izšla je nova, dvojna revija »2000«

Nova, dvojna številka 48/49 revije 2000 objavlja na 261 straneh vrsto zanimivih esejev in člankov. Razdeljena je na devet sklopov. Prvi nosi naslov »Oseba in država«. Kot opozarja uredništvo pod tem zaglavjem, obravnavajo vprašanja v zvezi s spoštovanjem človekovih pravic. Uvodni članek z naslovom »Svoboda ali osvoboditev?« je napisal filozof Mladen A. Švarc, ki je tudi član Jugoslovanskega foruma za človekovne pravice. Na sintetičen način ponazarja različne filozofske gledanja na državnost in oblast in filozofsko utemeljuje sodobni pojem demokratične države. Ta pojem »Demokratična država« je z vidika socialno-etičnih problemov obdelal profesor Vlado L. Deutsch, ki predava na zagrebškem Bibličnem teološkem inštitutu. Profesor ljubljanskega pravnega fakulteti Danilo Türk objavlja »Prispevek za razpravo o novi ustavi SFRJ«. Posebno pozornost je namenil človekovim pravicam in temeljnim svoboščinam. Profesor Marko Hailo Marković, ki trenutno gostuje na University of Pennsylvania v Philadelphiji obsežno razčlenjuje »Odnos med političnimi in socialno-ekonomskimi človekovimi pravicami«. Predstojnik katedre za filozofijo prava na Univerzi v Gruziji Andrés Ollero je napisal temeljit esej, katerem je, kot poznavalec španskih razmer, filozofsko utemeljil potrebo po pravni ureditvi vseh vprašanj, ki jih označujemo s pojmom človekove pravice. Glavni in odgovorni urednik Peter Kovačič-Persin v članku »Človek kot temeljno merilo« opozarja, da je vprašanje o človekovih pravicah izrazito sodobno.

Profesor na filozofski fakulteti v Nišiću Bogoljub Šijaković razmišlja o odnosu osebe - države in do javnega in političnega življenja s posebnim poudarkom na vprašanje politične lojalnosti državljana in pomena demokratičnega javnega mnjenja. Taras Kermavner pod naslovom »Politika in vera« najprej razčlenjuje in deli politiko v njeno idealno in pokvarjeno obliko. Isto stori tudi glede vere, nato pa skozi lik Kozmika in Mraka ter na osnovi razčlenjenja zgodovinske izkušnje slovenskega ljudstva predstavlja to zapleteno razmerje med politiko in vero. V drugem sklopu, pod splošnim naslovom »Filozofska misel«, Edvard Kovač objavlja esej o filozofiji svobode z naslovom »Od hrepenenja do odgovornosti«.

Andrej Ule je napisal sestavek z naslovom »Absolutno kot predmet mišljenja in kontemplacije«. Čeprav gre za zapleteno vprašanje definicije Absolutnega ali Boga, Ule dokaj zorno spremlja bralca skozi svet trditve raznih filozofov od sholastikov do sodobnih, še živih mislecev in filozofov ter mistikov preteklosti in sedanjih budističnih jogijev.

H J

dalje na 8. strani

Nova številka »Naših razgledov«

Zadnja številka »Naših razgledov«, štirinajstodnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja, ki izhaja v Ljubljani, je posvečena prvim demokratičnim volitvam v Sloveniji po drugi svetovni vojni. Revija je izšla nekaj dni pred izvolitvijo Kučana za novega predsednika republike.

Na naslovni strani »Naših razgledov« lahko preberemo članek glavnega in odgovornega urednika Slavka Frasa, ki piše o tem, kako je težavno ostati na oblasti. V svojem povolilnem premišljanju avtor z zadovoljstvom ugotavlja, da so volitve v Sloveniji potekale brez vsakršnih pretresov, torej tako, kot se dogaja v najbolj harmoničnih parlamentarnih demokracijah. Fras pa vsekakor opozarja, da je razmeroma lahko priti do oblasti, težko pa je na tem položaju tudi ostati. Naklonjenost volilnega telesa je namreč zelo minljiva. Izvoljene torej ne sme omamiti trenutno množično navdušenje. Prav ravna tisti, nadaljuje avtor, kdor se zaveda, da je treba združiti moči, kadar je naloga težavna. Neobhodno potrebna je toleranca, saj omogoča sodelovanje, ki pa je bistven predpogoj vsake demokracije.

Rastko Močnik pa v svojem članku o Sloveniji in Jugoslaviji po volitvah predvsem poudarja, da vse družbe, ki so doslej živele pod vodstvom ene same stranke, pričakujejo preveč od večstrankarskega sistema. Tako je bilo tudi v Sloveniji. Volilni izidi pa vsekakor jasno dokazujejo skepso volilcev. Ti so očitno razumeli, da večstrankarstvo sicer prinaša medsebojni nadzor med strankami in podrejenost politike volilnemu telesu, sprevideli pa so tudi, da ta sistem sam

po sebi ne jamči kakovosti programov in politike nasploh.

Pri Slovencih nastaja nova narodna zavest, ugotavlja Janko Prunk v svojem prispevku v »Naših razgledih«. Polagoma je začela bledeti tudi nekritična zaverovanost v dano »avnojsko« jugoslovansko federacijo kot edino politično možnost za naš narod. Ta občutek je prišel do izraza predvsem takrat, ko je vlada izrazila zahteve po bolj centralizirani federaciji, čedalje večji ekonomski obremenitvi Slovenije in obenem izobraževalnih jedrih, ki so izzvale hude polemike in naletele na množičen odpor. Prunk obenem ugotavlja, da raste zavest o možnosti slovenske nacionalne suverenosti. Avtor opisuje v svojem članku tudi značilnosti novih slovenskih strank in zaključuje, da so volilci glasovali po evropskih zgledih.

Zadnja številka »Naših razgledov« navaja tudi članek Stipeja Oreškovića, ki je bil objavljen v hrvaškem »Vjesniku«. Časnikar pravi, da so slovenski volilci ravnali zelo odgovorno. Kaže, da je prehod iz revolucionarnega v demokratični sistem uspel brez neredov in pritiskov, pa tudi brez revanšističnih orbačunov, ki bi onemogočali ravnotežje političnih sil. Razporeditev glasov, ki so jo opravili volilci, je bila zelo premišljena. Avtor se obenem sprašuje, če se bodo tudi Hrvati znali vesti tako odgovorno. Od izbire, za katero se bodo odločili Hrvati, pravi še časnikar »Vjesnika«, bo v marsičem odvisno, ali se bo veriga demokratičnih sprememb nadaljevala po vsej Jugoslaviji, kjer reformne sile kljub zatiranju vseeno prihajajo do izraza.

Ivan svetokriški (1648-1714)

■ nadaljevanje s 5. strani

berka, medtem ko poznejši pišejo, da se je rodil v plemiški rodbini Lionelli.

Iz župnijske knjige v Rihemberku izhaja, da so za časa Svetokriškega živeli v Rihemberku poleg rodbine grofa Lantierija tudi naslednje slovenske plem. rodbine: pl. Pregl 1633. - pl. Palich (Palik pozneje tudi Paljk) 1714 in še pl. Rob 1631. (Georg Rob so postali Robič) in rodbina pl. Chrobat - Hrobat. Razen Robičevih so vse tri ostale rodbine izumrle pred prvo svetovno vojno. Hrobatovi se omenjajo že 1597. in 1602.

Po večletnem vztrajnem zanimanju za SvK., brskanju po arhivih in starih listinah, ponovnem čitanju njegovih pridig, me je vselej posebno pritegovalo k razmišljanju njegovo skrivnostno posvetilo Frideriku, Hieronimu, grofu Lantieriju, proštu v Novem mestu 1684 - 1699. Iz tega posvetila izhaja, da je Ivan izredno dobro poznal rodoslovje in zgodovino plemiške rodbine Lantieri, ta mu je znana in domača kot, da tudi sam spada zraven in v njeno družino. V tem posvetilu ne izraža zgolj hvaležnosti visokemu dobrotniku, mecenu, ki ga je denarno podprl, da je lahko knjigo natisnil, temveč ta slavošpev zveni kot poveljevanje očeta in vse Lantierijeve rodbine. Lantieri so ugledna goriška plemiška rodbina. Friderik, Hieronim, grof Lantieri roj. 22. junija 1632.

Ustno izročilo:

Naš praded Karel Rosman in njegova žena Viktorija sta prišla k nam v Rihemberk iz Trebnja na Dolenjskem. Njegova hčerka Ana se je poročila v »Vasi« z Andrejem Pavlico. Karel Rosman je bil 1810/30 notar in sodnik v gradu Rihemberk. Oh teh naših prednikov se je vztrajno od roda do roda obnavljalo izročilo, da je bil kapucin Ivan od Sv. Križa nezakonski sin mlade Katarine Hrobatove iz Vasi in študenta Friderika, Hieronima Lantierija. Za obe plemiški rodbini je bilo rojstvo Ivana precej nerodna zadeva, toda Lantieriji so vso stvar mirno in razsodno uredili in tudi zabrisali vse sledove. Sedemnajstletni klerik Friderik je nadaljeval šole v Vidmu, mladoletna Katarina pl. Chrobat se

je šest let kasneje 1654 poročila v Rihemberku in se z malim Ivanom preselila iz Rihemberka v Sv. Križ, Ivan je postal tam Tobia Lionelli, v Križu preživel mladostna leta, se spoznal s kapucinskim redom in se mu posvetil.

Iz župnijske knjige Rihemberk izhaja:

Catarina Sidinia pl. Chrobat (Hrobat), roj. v Rihemberku dne 3. oktobra 1632., oče Johan Friderik, mati Barbara. Botri: B. Lantieri, C. Rabata. Poroka: dne 14. sept. 1654 sta se poročila v Rihemberku Rihard pl. Filipussi iz Sv. Križa in Catarina Sidonia pl. Chrobat. Priče: Anton pl. Rob in Ioanes Baptista Lionelli.

Poroka šest let po rojstvu Ivana Hrobatovega. Friderik je bil ordiniran 1665 v Vidmu, 1666 je nastopil službo vipavskega župnika (vikarja), leta 1679 je bil imenovan za ljub. stolnega dekana in umeščen dne 6. jan. 1680. Aprila 1684 je postal novomeški prošt in je to čast vršil do leta 1699, ko jo je zaradi bolezni odstopil svojemu nečaku Rajmundu Lantieriju — tedanjemu župniku v Št. Rupertu.

Vrnil se je v Vipavo, kjer je 19. febr. 1701 umrl.

Friderik in Ivan se nista razhajala z rojstnimi podatki, v tem so jima bili naklonjeni tudi župnijski uradi. Ko se je Friderik 10. febr. 1681 predstavil ob nastopu dekanske službe škofu v Ljubljani, se je Lantieri predstavil kot 43 let star in ordiniran v Vidmu pred 16 leti. Napravil se je za šest let mlajšega. Friderik je bil ordiniran 1665, ko je bil star že 33 let, kar daje misliti, da se ni preveč rad odločil za mašniški poklic. Friderik je bil dobričina, priljubljeni novomeški prošt, imel je odprto roko za reveže in siromake, podpiral je s hrano in denarjem kapucine, rad je kumoval otrokom pri krstih in birmah.

Ivan Svetokriški - Ivan Hrobat — rojen v zaselku »Vas« v Rihemberku leta 1648, umrl v Gorici 18.10.1714 — je bil po naravi nadarjen pripovednik; bosopeti menih je po vsej Sloveniji želel slavo odličnega govornika. Bil je vztrajen in marljiv pri svojem delu. Pri srcu mu je bila ljudska šala, ki jo je znal imenitno vplesti v

cerkveno pridigo s svojo bistrino ljudske pameti. Bil je vedre narave, njegove pridige so bile velik praznik za vernike. Vse to in pa okolnost, da je izhajal iz plemiške rodbine, je pripomoglo, da se je zelo hitro povzpela na kapucinski lestevici ter povečini opravljal gvardjansko službo po raznih samostanih Slovenije. Že z 32 letom — leta 1678 je postal gvardjan kapucinskega samostana v Trstu, nato v Vipavskem Križu, leta 1684 v Ljubljani, zopet v Trstu, nato od 1688 do 1690 v Novem mestu in končno do svoje smrti 18.10.1714 v Gorici.

Rojstvo nezakonskega Ivana je v tistih časih pomenilo hudo pregreho. Ivan Hrobatov iz zaselka »Vas« v Rihemberku je pa pustil ob strani te vaške marnje in je s svojim šaljivim in sončnim značajem šel po svoji poti ter pol stoletja zadovoljen sam s seboj pridigal po Sloveniji.

Boris Možina

Podatki:

Arhiv Slovenije v Ljubljani,
Zgodovinski Arhiv Ljubljane,
Arhiv Škof. Ord. Ljubljana,
Staatsarchiv, Wien, Arhiv grf. Lantieri
Biblioteca Civica Trieste.

NOVICE

Na morju pred Trapanijem še dalje iščejo sedem pogrešanih s trajekta »Espresso Trapani«, ki se je potopil 29. aprila in je pri tem izgubilo življenje 6 ljudi. Hkrati skuša posebna komisija ugotoviti vzroke za to hudo nesrečo. Prevladuje domneva, da se je trajekt potopil zaradi sunkovitega premika blaga v ladijskem trupu. Najbrž je šlo za prezgodaj odvezan tovornjak, ki je prevažal marmor.

Grčija je izrazila oster protest alban-skemu vodstvu zaradi nedavnega vdora policije v prostore grškega veleposlaništva v Tirani. Policija je zasledovala ter tudi našla in potem odvedla nekega Albanca, ki se je bil zatekel v omenjeno poslopje. To ni prvi primer, da Albanija tako grobo krši nedotakljivost tujega diplomatskega predstavništva.

di več, zato nimajo teh težav. Kolikor pa sem razumel, je na Koroškem veliko bolj pereč problem asimilacije. V veliki meri zato, ker razen gimnazije, ni drugih slovenskih višjih šol. Nekatere osnovne šole so dvojezične, vendar samo kdor želi, si lahko izbere dodaten pouk slovenščine. Glavni jezik je nemščina, ravno tako uporabljajo, razen redkih izjem, knjige v nemščini. Med odmorom se Slovenci večinoma pogovarjajo v nemščini, in sicer z izgovorom, da se drugače ne bi razumeli, kajti vsak govori v svojem narečju in so si narečja precej različna. Poleg tega nimajo ne slovenskega dnevnika in niti popolne radijske postaje. Če si Slovenec, tudi ni-maš možnosti napredovanja na delovnem mestu in imaš še celo vrsto težav. Nekateri se tako, prostovoljno ali ne, asimilirajo, številno Slovencev na Koroškem, pa, žal, upada.

Ob 22. uri so se že vsem zapirale oči, kajti Bistričani gredo spat dosti prej kot mi in zjutraj vstanejo že ob zori.

Moj drugi koroški dan se je začel v znamenju obilnega zajtrka, preobilnega za naše slabe navade. Poleg masla in marmelade je bil na mizi tudi krožnik s sirom, salamo in šunko!

Darko Bradač

Obisk na Koroškem

Lansko poletje sem se za nekaj dni odpravil na Koroško. Izkoristil sem staro poznanje z družino iz Bistrice in se kar sam odpravil na pot. Nova avtocesta Alpe Adria me je spremljala do Podkloštra, nato sem se vozil ob reki Dravi do Borovelj, nakar je ostalo še zadnjih 50 km, sicer malo slabše ceste, in že sem bil v Pliberku. Vsega skupaj je iz Trsta približno pet ur vožnje.

Zgodaj popoldne sem se odpravil v sosednjo vas Bistrice, da bi poiskal svoje znanke. Peljal sem se po ožji cesti med širimi polji žita in koruze, ki tam res prevladujejo. Takoj za njimi pa se mogočno dviga nad 2.000 metrov v nebo legendarna Peca.

Mirna vas, ki šteje okrog 100 za Avstrijo preprostih kmečkih hiš, se kar precej razprostira v širino. Sredi vasi, ob hišah, teče reka Bistrice, po kateri se vas tudi imenuje. Čeprav ima v Avstriji vse

svoj red, so hišne številke kar tjavendan razmetane, zato sem vprašal v nemščini za pomoč starejšega moškega. Slednji mi je odgovoril, vendar ga nisem v celoti razumel. Isto mi je nato ponovil v slovenščini in sem mu z veseljem prikimal. Dodal je stavek: »Tukaj lahko z vsemi govoriš slovensko, saj so tu sami Slovenci.« Čutil sem se res srečnega, da sem lahko tudi v Avstriji med domačimi ljudmi.

Prenočišče sem si izbral v prenovljeni kmetiji, kjer lahko dobiš sobo po precej zmerni ceni. Kljub temu je vse lepo opremljeno in skrbno urejeno. Za dolgočasne deževne dneve sta npr. na razpolago tudi velika čitalnica in soba s televizijo.

Zvečer sem se malo zaklepetal s svojimi znanci. Govorili smo o najrazličnejših problemih, predvsem pa o slovenstvu. Zelo so se npr. čudili, ko sem jim povedal, da imamo pri nas hud padec rojstev. Tam ima namreč vsaka družina po tri otroke ali tu-

Hranilnica in posojilnica v Nabrežini

BILANCA 31. 12. 1989

PREMOŽENJSKO STANJE

AKTIVA		1989	PASIVA		1989
	Prejšnja posl. doba v tisočih			Prejšnja posl. doba v tisočih	
Blagajna	218.724	253.527.524	Hranilne vloge in tekoči računi	31.949.337	33.456.743.344
Vrednostni papirji	9.534.094	8.139.544.254	Cedenti menic v inkaso	60.130	87.793.149
Banke	7.985.587	8.500.061.480	Razni upniki	126.157	161.271.207
Posojila	13.811.644	16.256.550.561	Sklad odpravnin	155.473	189.955.742
Soudeležbe	63.800	63.800.001	Razni skladi	19.378	39.847.359
Razni dolžniki	1.640.422	2.134.658.023	Amortizacijski sklad	216.337	234.126.260
Menice za vnovčenje	736.717	694.010.012	Pasivne izločitve in pripisi	63.977	57.939.956
Nepremičnine					
oprema stroji	720.055	994.062.419			
Aktivni pripisi					
in izločitve	286.340	328.409.530			
Večletni stroški		126.281.099			
Skupna aktiva	34.997.383	37.490.904.899			
			Premoženje	1.895.247	2.497.995.563
			Cisti dobiček	511.347	765.232.349
			Skupna pasiva	34.997.383	37.490.904.899
Računi jamstev in rizikov	651.943	2.309.719.752	Računi jamstev in rizikov	651.943	2.309.719.752
Razvidnostni rač.	32.960.577	43.505.467.814	Razvidnostni rač.	32.960.577	43.505.467.814
Skupaj	68.609.903	83.306.092.465	Skupaj	68.609.903	83.306.092.465

RAČUN ZGUBE IN DOBIČKA

STROŠKI		1989	DOHODKI		1989
	Prejšnja posl. doba v tisočih			Prejšnja posl. doba v tisočih	
Pasivne obresti	2.220.978	2.435.421.512	Aktivne obresti	2.542.318	3.059.335.314
Stroški za osebje	468.152	553.781.213	Obresti, premije in divid.		
Davki in takse	41.824	40.745.103	na vrednostnicah	979.561	1.096.798.670
Provizije in komisije	9.947	5.478.513	Dobiček pri kupoprodaji		
Upravni stroški	446.467	522.362.621	vrednostnic in valute	15.142	41.244.105
Izgube pri terjatvah	16.617	38.047.164	Komisije, provizije in		
Amortizacije	36.268	17.789.748	razni dohodki	295.028	302.587.107
Akantonacije	135.079	169.125.428	Koriščenje skladov	34.432	57.380.104
Izredni stroški	4.544	16.141.813	Izredni dohodki	19.742	6.779.364
Skupni stroški	3.374.875	3.798.892.315	Skupni dohodki	3.886.223	4.564.124.664
Poslovni dobiček	511.347	765.232.349			
Skupaj	3.886.222	4.564.124.664	Skupaj	3.886.223	4.564.124.664

Po jutranjem kolesarjenju do Šmihela in sosednjih vasi so me prijatelji povabili na kosilo. Ko je bil obed na mizi, se je gospodinja predala molitvi, za njo pa še ostali družinski člani. Zelo resno in zbrano. V teh krajih so ljudje zelo pobožni, tudi kapele ob cesti je res veliko.

Popoldne spet kolesarim: ceste so res odlične za kolo, vijejo se ob prelepih žitnih in koruznih poljih, delno po gozdovih, prometa pa tukaj sploh ni. Večina ljudi se tu vozi prav s kolesom, avtomobil srečaš povprečno vsakih deset minut ali tudi več. Mimogrede sem spoznal več mladih krajanov in moram reči, da so Bistričani in Šmihelčani res zelo prijazni in odprti ljudje. Na njihovem obrazu razbereš še posebno vrsto sproščenosti, ki je pri mestnih ljudeh gotovo ni. Tudi starejši ljudje so me sproti ustavljali in se želeli pogovarjati z mano. Še posebno jih je zanimalo, kako je velik Trst, koliko prebivalcev ima, koliko je Slovencev in podobno.

Pozno popoldne sem šel z novo družbo na Briško jezero (Pirkdorfer See), ki je v neposredni bližini Bistrice. To je jezerce,

ki meri približno 200 m za 100 m, je na videz prav čedno, kar tudi potrjuje dejstvo, da je bilo v njem, kljub precej nizki temperaturi, precej kopalcev. Zraven sta manjši kamping in restavracija, v ozadju pa Peca. Prijatelj mi je povedal, da je v njem izredno dosti ... žab, tako da včasih kar plavaš med njimi. Jezero je bilo namreč do pred nedavnim bolj podobno mlaki in se je malokdo kopal v njem. Pred tremi leti ga je za približno sto milijonov lir odkupil zasebnik in ga je nato zelo okusno in praktično uredil. Tako ima sedaj popolnoma drugačen videz. Briško jezero je sedaj eno izmed zbiralšč slovenske mladine, poleti za kopanje, pozimi pa za drsanje na ledu.

Zvečer sem se napotil v restavracijo v Šmihel, še prej pa sem se ustavil pri prijatelju, da bi ga obvestil, naj me ne čaka v Bistrici, kot je bilo prvotno domenjeno. Brez premisleka je skočil iz hiše in me pospremil v restavracijo, čeprav je že poveljeval. Spet dokaz o prijaznosti teh ljudi! S prijateljem sva veliko govorila in sem tako zvedel marsikaj o njihovem življenju.

IZŠLA JE NOVA, DVOJNA REVIIJA »2000«

■ nadaljevanje s 6. strani

Kantovo teleologijo, se pravi nauk o smotnosti povezanosti med pojavi, razlaga Matjaž Potrč. Velik del dvojne številke 48/49 revije »2000« je posvečen spominu duhovnika, pesnika in misleca Vilija Steguja. Revija objavlja pod naslovom »Variacije na temo smrti« Stegujeve pesni, ki pričajo o globoki in občutljivi pesniški duši. Revija se oddoljuje spominu prijatelja in delavca še s pesmimi Pavla Zidarja, Petra Kovarja, čiča-Peršina, Naceta Polajnarja in Pavla Bratina.

Zanimiva sta eseja, ki ju revija objavlja v rubriki »Aktualno iz zgodovine«. Milan Zver pravi jasnuje »Samoupravni korporativizem in korporativno samoupravljanje«, to se pravi pojma, ki sta odločilnega pomena za pravilno razumevanje preteklih in sedanjih družbeno-političnih razmer v Sloveniji. Vlogo »Slovenske Cerkve med obema vojnama« pa razčlenjuje Jožko Pirc.

Naslednji del te vsebinsko zelo tehtne številke revije 2000 je posvečen leposlovju. S prozno tekstom »Mlaj« sodeluje Pavle Zidar. Pesmi objavljajo Ruža Tremški Gradišnik, Marko Vamber, Julija Pavletič in Ines Cergol-Bavčar. Janko Kralj pa predstavlja »Pesniški opus Denisa Poniža«.

V reviji je nato objavljen prispevek Jožeta Šavlija o slovenskem pravu, kar naj bi pričel o slovenski državnosti vse od karantanske dobe dalje. Na zadnjih straneh revije je objavljen pričevanje Jasne Blažič Primožič, ki se spominja kako je policija leta 1976 aretirala njenega očeta in še razni zapisi, ki so jih prispevali Denisa Poniž, Borut Korun, Mladen A. Švarc in Zorka Vičar.

SLAB OBRAČUN NAŠIH EKIP

■ nadaljevanje s 3. strani

vodi. Lahko rečemo, da so imeli Kontovelci malo hano mero smole in da se jim taka prilika za napredovanje ne bo zlahka ponovila. Vsekakor so trener in igralci prepričani, da jim bo veliko bolj uspel v prihodnji sezoni.

Cicibona se je uvrstila na tretje mesto. Goriški Dom je igral s spremenljivo srečo. Upoštevati pa je treba, da je igral s popolnoma pomlajeno postavbo, kar se bo gotovo dobro odrazilo v naslednjih sezonah. Novi trener Brumen je dal goriškemu moštvu novega elana, pred vsem pa je začrtal večsezonsko delo.

D. B.

Še najbolj zanimiva je bila statistika o slovensstvu, ki jo je na moje vprašanje kar hiču sestavil na podlagi osebnih izkušenj. Torej: od 10 ljudi naj bi bili v Pliberku trije ali štirje zavedni Slovenci, trije ali štirje nezavedni, ostali pa Avstrijci. Med Avstrijci pa je vsaj polovica nenaklonjena Slovincem. Taka naj bi torej bila slika s pliberškega področja. Prav gotovo je bilo različna od naše.

Koroški zrak me je kar pošteno utrudil, zato sem se kmalu napotil v svojo sobo. Še prej sem spravil svoje kolo in ga seveda skrbno zavaroval z verigo. Tisti hip, ko prišel mimo gospodar gostišča in mi začel deno dejal, da ni potrebno toliko skrbeti za kolo. V teh krajih namreč ni zlikovcev in se na ljudi lahko zaneseš. To me je še vedno razveselilo, istočasno pa sem se spet jega dejanja tudi malo sramoval. Poštenost in zaupanje v bližnjega sta v teh krajih doma: v hišah so npr. vrata stalno odklenjena, ko pa nekdo vstopi v tujo hišo, sploh ne zvoni ali trka, kar brez skrbi vstopi.

(Dalje)